

NOVÝ ŽIVOT

VIKTOR DRAPELA

OLTÁŘ A ROTAČKA

Pod tímto názvem vyšla před válkou kniha zvěčnělého Dr. Alfreda Fuchse. Fuchs byl rozený novinář. Jeho kniha, v níž vylíčil drama své konverse ze židovství, se četla jako detektivní román. Fuchs začal u rotačky a skončil u oltáře. Viděl své poslání jasně: Přiblížit veřejné mínění Božímu řádu. A v té věci byl vzorem katolického novináře.

Co očekává veřejnost od svých novinářů? Nevím, zda se genetické dohodli, že se člověk musí narodit novinářem, ale rozhodně má mít aspoň průměrnou inteligenci a vzdělání, zdravý úsudek, zvědavost a postřeh, a aspoň trochu humoru. Má mít »spár a dráp«, aby své myšlenky vyjadřoval jasně a zajímavě, bez nepřirozeného pathosu. Katolický novinář má být dokonalý novinář. Dobrá vůle a osobní zbožnost nevyváží nedostatek odborné zdatnosti. A odborná zdatnost musí být přiměřeně honorována. Dovedu si představit trpký úsměv na tváři mnohých exilových novinářů, ale ujišťuji je, že nejsem cynik. Jde o zásadu spravedlnosti, která připouští výjimky v mimořádných okolnostech, ale není možno ji trvale ignorovat. Vzpomeňme jen na některé katolické časopisy z doby první republiky. Platily velmi hubené honoráře nebo vůbec nic, ačkoliv při dobrém hospodaření by byly mohly platit víc. Fr. Paul Bussard, vydavatel amerického časopisu Catholic Digest, mi nedávno řekl: »Peníze, které investujeme do redakčního personálu, se nám vždy vrátí.« A když

jsem se ho ptal, může-li své zaměstnance platit podle vysokých standartů politického tisku, odpověděl, že je naopak může i předstihnout. Naše časopisy, dá-li Bůh, budou mít tím lepší úroveň, čím více se jejich mzdová politika přiblíží křesťanské spravedlnosti.

Prvním úkolem každého novináře je zpravodajství. Očekáváme zprávy pravdivé, úplné a objektivní. V novinářství nelze ovšem uplatňovat dějepisnou přesnost. Někdy je těžké získat spolehlivé informace, zejména ze zákulisí. Jako příklad uvedu ženevskou konferenci. Bylo tam 1.600 (podle jiných pramenů 1.500) reportérů. Tisk byl dokonale zastoupen. A přece o některých událostech byly dvě až tři odlišné verze. Tak na příklad, když prezident Eisenhower přednesl svůj návrh na výměnu válečných plánů mezi Spojenými státy a Sověty, podle amerických agentur »Rusové seděli na svých místech v hlubokém mlčení«, kdežto podle některých evropských pramenů »Bulganin hned prohlásil: Nemůžeme se vyhnout dojmu zjevné upřímnosti presidenta Eisenhowera«.

Přes všechna tato rizika očekáváme od našich novinářů, že nebudou uveřejňovat vyložené »kachny«. A jejich křesťanské smýšlení jim zajisté nedovolí opakovat pomluvy, ať o jednotlivcích či institucích. Katolický novinář si musí často uložit velkou dávku zdržlivosti. Některé zprávy, byť pravdivé, jsou svou povahou tak důvěrné, že je nelze otisknout, aniž bychom nespravedlivě poškodili čest bližního. Jen tehdy, je-li v sázce veřejné dobro, je třeba odhalit celou tíži viny, i když tím jednotlivce utrpí.

Katolický novinář má být průkopníkem kladného postoje k životu. Čteme-li denní tisk, má-